

Posudek na diplomovou práci Lucie Jiráskové

Geografický obzor Egypt'anů v době 3. tisíciletí př. n. l. Odras historického vývoje staroříšského Egypta v jeho zahraničních vztazích

V Praze, 20. 5. 2008

Zadáním diplomové práce bylo zpracování a vyhodnocení poznatků, které se váží k problematice postavení Egypta na mezinárodní scéně v době 3. tis. př. Kr. a jeho kulturními, obchodními a vojenskými kontakty s okolními zeměmi. Při zpracování pramenů a jejich vyhodnocení se autorka musela vyrovnávat s často neúplnou pramennou základnou, protichůdnými teoriemi i početnou sekundární literaturou.

Práce má celkem 150 stran (včetně příloh) a je dělena na základě jednotlivých geografických oblastí. Velmi vhodnou výchozí pozici představuje první kapitola nazvaná „Úvod“, která představuje velmi uspořádané a vyvážené vypořádání se s heterogenní pramennou základnou k jednotlivým aspektům práce.

V druhé kapitole se autorka zabývá vztahy s oblastí Sinajského poloostrova a Syropalestiny, které v průběhu celého 3. tis. představovaly jeden z pilířů aktivit Egypta v zahraničí. Nejprve to byla suchozemská pobřežní cesta (zvaná Horova cesta), která spojovala Egypt s oblastmi na východ, později získala na významu mořská cesta spojující prostřednictvím několika přístavů Egypt s Byblem na území dnešního Libanonu. V tomto ohledu bezesporu dominoval aspekt dovážení prestižních luxusních produktů, který již na konci 4. tis. př. Kr. hrál významnou úlohu při formování lokálních elit v hornoegyptských oblastech Abydu, Nagády, Ombu a Hierakonpole. Tento trend přetrval i do historického 3. tisíciletí. V jeho průběhu ovšem hrály hlavní roli cedrové dřevo a měď.

Třetí kapitola je věnována oblasti Západní pouště, která představovala spíše nárazovou oblast ve Staré říši sporadicky osídlenou a vyhledávanou pouze pro zdroje nerostných surovin. Vzhledem k tomu, že právě výzkumy Západní pouště v posledních letech významně mění náš pohled na tuto oblast, je třeba kladně hodnotit autorčino úsilí o obsažení podstatných poznatků.

Čtvrtá kapitola se zabývá Nubií, která hrála významnou roli zejména na počátku 3. tis. př. Kr. a pak na sklonku Staré říše ve 23. stol. př. Kr. Núbie, která představovala pro Egyptany významný zdroj zlata a do jisté míry i mědi a specificky „afrických“ produktů.

Pátá kapitola analyzuje dostupné prameny k oblastem Východní pouště a Puntu, šestá pak zdaleka na prameny nejchudší oblast vztahů, a to se středomořskou Krétou. V případě Kréty je ovšem možné poznamenat, že egyptské importy 3. tisíciletí na tomto ostrově pravděpodobně pocházejí z pozdějšího období. Povahu egyptské přechodné přítomnosti ve Východní poušti pak určovaly zejména výpravy za kamennými surovinami do Wádí Hammamát a Hatnúbu a rovněž provozování menších přístavních zařízení pro lodě přivažející produkty ze Sinaje a v menší míře Puntu.

Závěrečná kapitola podtrhuje schopnost autorky dospívat na základě analýzy pramenné základy k obecnějším závěrům, které umožňují historicky diferencovaný pohled na jednotlivé oblasti výzkumu práce.

Autorka prokázala, že je schopna samostatně vědecky pracovat, orientuje se ve složité pramenné problematice, zná rozsáhlou literaturu k tématu a na základě analýzy nových pramenů je schopna dospět k samostatným závěrům. Zdůraznit je třeba nepopíratelnou schopnost autorky dobrat se historického nadhledu a schopnosti zobecnění dílčích skutečností.

Závěrem je možno konstatovat, že práce splňuje veškeré požadavky a je možné ji doporučit k udělení titulu magistr pro obor egyptologie.

Doc. Mgr. Miroslav Bárta, Dr.

Vedoucí diplomové práce